

DE GESCHIEDENIS VAN *Côté Canal - Huyze Hertberge*

Côté Canal – Huyze Hertberge was tot voor kort deel van het refugehuis van de proosdij van Hertberge. Tot aan het eind van de 18de eeuw is dit huis in het bezit van het kapittel van de Sint-Donaaskerk en wordt het bewoond door kanunniken. In deze wijk wonen namelijk heel wat religieuze ambtenaren die verbonden zijn aan de Sint-Donaaskerk.

Enkel onder het Calvinistisch bewind (1578-1584) – heel wat kerkelijke eigendommen worden geconfisqueerd – komt het voor een korte periode in privé-bezit. Tussen 1580 en 1584 passeren volgende eigenaars de revue: Pieter Loysier, Pieter de Minou, en Gregorius Cloribus.

Nadat Brugge zich heeft verzoend met de katholieke Spaanse koning (reconciliatie) keert dit eigendom terug naar de Sint-Donaaskerk.

Van 1800 tot 1850 maakt dit huis deel uit van één geheel met buurhuis nr.6, beter bekend als de voormalige refuge (vluchthuis) van de Proosdij van Hertberge. Deze Proosdij, gelegen op het grondgebied van de huidige gemeente Oostkamp, omvat een woning van de proost, een kapel toegewijd aan Sint-Gertrudis en heel wat heidegronden en bossen in Bulskampveld.

De Proosdij van Hertberge behoort toe aan de Sint-Callixtusabdij van Cysoing nabij Rijsel en zou in de 9de eeuw geschonken zijn door priester Walgarius aan Evrard de Frioul, de stichter van de abdij van Cysoing.

Nadat deze Proosdij in 1501 verwoest, afgebrand en verlaten is, krijgt men in 1503 de toestemming om een refugehuis op te richten in Brugge.

De aanwezigheid van dit vluchthuis zorgt voor de nodige uitstraling in deze wijk want na verloop van tijd veranderde de naam van Kleine Peerdenstraat in Herstbergestraat. De Kleine Calisstraat kreeg de naam Kleine Hertbergestraat.

Het grootste deel van dit vluchthuis wordt na 1665 als particulier woonhuis verhuurd. Onder de huurders vinden we af en toe een kanunnik van Sint-Donaas zoals Joseph Rielant die in 1737 werkzaamheden laat uitvoeren.

Op het eind van de 18de eeuw - als een gevolg van de annexatie van onze gewesten bij Frankrijk - komen de panden als 'zwartgoed' in privé-handen: Nicolas Collignon wordt eigenaar.

Enkele jaren na de overgang naar het Hollands Bewind (1815 – 1830) treffen we er procureur Charles Denet en zijn gezin aan en na hen procureur Hendrik Claerhoudt. De afbraak van de Sint-Donaaskathedraal en de omvorming van het Paleis van het Brugse Vrije tot rechtbank in de Franse Tijd hebben dus een weerslag op de aard van de bewoners in de omgeving van het Burgplein.

Sinds de Belgische Omwenteling is het geheel in bezit van bankier Karel Van Wymelbeke die het in 1849 verkoopt aan notaris Jan Claerhoudt. In 1850 herstelt notaris Claerhoudt de toestand van voor 1800; hij splitst het geheel in twee, nl. de huidige nr. 6 en de huidige nrs. 8-10.

Vanaf 1901 zijn de nummers 8 en 10 opgesplitst, maar in 2003 zijn beide huizen opnieuw één eigendom.

Het pittoreske bijgebouw met loggia aan het water is nog verbouwd in 1927 door de toen jonge architect Maurice Vermeersch (1901 – 1977) in opdracht van de toenmalige eigenaar Achille Van Compernelle. Het is diens achterkleindochter en huidige eigenaar, Caroline Van Langeraert, die beide panden weer herenigde.

Stad Brugge – Open Monumentendag 2010
Jan D'Hondt